

Barn- och
utbildningsnämnden

Övriga frågor till barn- och utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Niklas Frykmans (L) frågor och svaren på dessa läggs till handlingarna.

Frågor

1. I vilken utsträckning har Eskilstuna sökt, och avser söka bidrag till upprustning av skolor och utemiljö från Boverket?
2. Vilka möjligheter finns idag i Eskilstuna att få särbegåvning identifierad och vilket stöd erbjuds elever med särbegåvning?

Svar

1. Barn- och utbildningsförvaltningen har inte sökt några bidrag. Det ligger ett uppdrag till Eskilstuna kommunfastigheter att bevaka och söka bidrag i och med upprustningen av Skiftingehus.

Enligt uppgift så har kommunledningskontorets fastighetsenhet sökt bidrag inom ramen för UPMEF-projektet för ett antal grundskolor.

2. I skollagens första kapitel, fjärde paragrafen (2010:800), anges att utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Eleverna ska få stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare så framgår det även att man i utbildningen ska ta hänsyn till elevers olika behov. Detta betyder med tydlighet elever med särskild begåvning/särbegåvade elever samt elever som har särskilda styrkor i olika ämnen har rätt till en undervisning som utmanar på den nivå där eleven befinner sig. I skollagens tredje kapitel, tredje paragrafen(2010:800) anges även att ” *Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål*”. Detta innebär att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Ca 5 % av eleverna i svensk skola kan räknas som särskilt begåvade (Skolverket 2014). Det är inte alltid lätt att uppmärksamma en särskilt begåvad elev eftersom det händer

att de underpresterar i skolan, för att passa in eller för att de har tappat lusten att lära eller andra skäl. Vidare är det inte ovanligt att särbegåvade barn har en s:k dubbelriktad begåvningsproblematik och är särbegåvade samtidigt som de har någon form av inlärningssvårighet. Särskild begåvning och hög prestation är inte samma sak. Många som har en särskild begåvning utmärker sig inte för sina prestationer, varken som barn eller vuxna. (Silverman, 2013).

En kartläggning kan ringa in en elevs förutsättningar och behov och utgör grunden för hur undervisningen kan anpassas. Skolan bör i sin kartläggning belysa elevens särskilda förmågor och var eleven ligger kunskapsmässigt inom olika områden, men även vilka pedagogiska metoder skolan erbjuder eleven, hur elevens lärmiljö är organiserad samt hur skolan i stort organiserar sin verksamhet och fördelar resurserna. En kartläggning skall genomföras när en elev har svårigheter i inlärningssituationen. Därmed blir kartläggningen av elever och deras förmågor det första och viktigaste verktyget för att identifiera särbegåvning.

Grundskolorna i Eskilstuna genomför pedagogiska utredningar i stor utsträckning och i flera fall har särbegåvning identifierats. Dock är det osäkert i vilken omfattning och i vilket skede av en särbegåvad elev skolgång utredningar genomförs. För att säkerställa att utredningsverktyget används i större utsträckning så fort pedagogisk personal får indikationer på att ett barn är särbegåvat behövs kontinuerlig fortbildning. I grundskolorna finns även möjligheterna att gå vidare efter en utredning och via elevhälsan utreda eventuell särbegåvning vidare. Vid behov kan en så kallad skolpsykologisk utredning genomföras för att skapa ett bättre underlag. Även om skolpsykologiska utredningar inte alltid synliggör en elevs särbegåvning ger det en fördjupad bild av elevens förmågor. Skolpsykologiska utredningar genomförs antingen av de skolpsykologer som är anställda i kommunen eller genom upphandlade skolpsykologiska konsultationer. Till vilken grad skolpsykologiska utredningar med specifik frågeställning kring särbegåvning genomförts sedan förtydligandet av skolans uppdrag 2010 är ännu ej kartlagt.

Det stöd och stimulans som idag ges elever med särbegåvning i grundskolorna kan kategoriseras utifrån den internationellt rekommenderade och forskningsbaserade undervisningsstrategin för särbegåvade elever som innebär *acceleration*, *berikning* och *coaching*. Eskilstunas grundskolor anpassar regelbundet undervisningen för särbegåvade elever genom att accelerera. Detta kan göra genom uppflyttning vilket kan göras om eleven har goda förutsättningar att klara av det såsom anges i Skollagen fjärde kapitlet, sjunde paragrafen (2010:800). Skollagen anger att det kunskaper som skall stå i fokus för elevens utbildningstakt. Vidare kan det handla om partiell acceleration där en elev ges möjlighet att läsa vissa ämnen på högre årskursers nivå utan att byta klass eller årskurs. Ett annat sätt att stödja och stimulera är genom att anpassa undervisningen genom s:k berikning. Detta innebär att eleven får mer komplexa frågeställningar, uppgifter och utmaningar och därmed utvecklar sitt lärande på ett djupare plan. Den tredje strategin som förekommer är coaching, även kallad handledning där särbegåvade elever får riktad handledning i sitt lärande och sin lärmiljö från en pedagog som har som uppgift att stimulera och stödja eleven utifrån dennes förmågor.

Sammanfattningsvis kan sägas att särbegåvade elever idag identifieras, kartläggs och stimuleras och stöds utifrån styrdokumentens riktlinjer kring stimulans, särskilt stöd och anpassningar. Vid en första bedömning konstateras att det sker en rad olika typer av anpassningar för att stödja och stimulera särbegåvade elever i deras lärande. Dock bedöms det finnas ett behov av kontinuerlig fortbildning av pedagogisk personal kring såväl identifikation som anpassningar för att säkerställa att alla elever, inklusive särbegåvade elever, får det stöd och stimulans de behöver.

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Hans Ringström
T.f. Förvaltningschef

Johan Lindeberg
T.f. Skolchef Grundskolan
